

12.04.2025
12.00

Sobota, 12 kwietnia, 12.00 | Saturday, 12 April, noon

Zamek Królewski – Sala Wielka | The Royal Castle – Assembly Hall
Plac Zamkowy 4

Fryderyk Chopin (1810–1849)

Życzenie op. 74 nr 1 | *A Maiden's Wish*, Op. 74 No. 1

st. | words by Stefan Witwicki

Wiosna op. 74 nr 2 | *Spring*, Op. 74 No. 2

st. | words by Stefan Witwicki

Smutna rzeka op. 74 nr 3 | *Troubled Waters*, Op. 74 No. 3

st. | words by Stefan Witwicki

Śliczny chłopiec op. 74 nr 8 | *My Beloved*, Op. 74 No. 8

st. | words by Józef Bohdan Zaleski

Z gór, gdzie dźwigali op. 74 nr 9 | *Bound Neath their Crosses*, Op. 74 No. 9

st. | words by Zygmunt Krasiński

Piosnka litewska op. 74 nr 16 | *Lithuanian Song*, Op. 74 No. 16

st. | words by Ludwik Osiński

Leci liście z drzewa op. 74 nr 17 | *Leaves are Falling*, Op. 74 No. 17

st. | words by Wincenty Pol

Mieczysław Karłowicz (1876–1909)

Mów do mnie jeszcze op. 3 nr 1 | *Speak to Me Still*, Op. 3 No. 1

st. | words by Kazimierz Przerwa-Tetmajer

Skąd pierwsze gwiazdy op. 1 nr 2 | *Whence the First Stars*, Op. 1 No. 2

st. | words by Juliusz Słowacki

Idzie na pola op. 3 nr 3 | *It Goes to the Fields*, Op. 3 No. 3

st. | words by Kazimierz Przerwa-Tetmajer

Z erotyków op. 3 nr 2 | *Erotic*, Op. 3 No. 2

st. | words by Józef Waśniewski

Śpi w blaskach nocy op. 3 nr 5 | *Asleep in the Splendours of the Night*, Op. 3 No. 5

st. | words by Heinrich Heine | Maria Konopnicka (przekład | Polish translation)

Przed nocą wieczną op. 3 nr 6 | *Before the Eternal Night*, Op. 3 No. 6

st. | words by Zygmunt Krasiński

Pod jaworem | *By the Maple Tree*

pieśń ludowa | folk song

Pamiętam ciche, jasne, złote dni op. 1 nr 5

I Remember Quiet Days, Golden, Bright, Op. 1 No. 5

st. | words by Kazimierz Przerwa-Tetmajer

Stanisław Moniuszko (1819–1872)

Piosnka bez tytułu (Znasz-li ten kraj) | Untitled Song (Know'st thou the Land)

śł. | words by Józef Ignacy Kraszewski

Prząśniczka | The Spinner

śł. | words by Jan Czeczot

Matko! Już nie ma cię! | Mother! You are No More!

śł. | words by Victor Hugo | Maksymilian Radziszewski (przekład | Polish translation)

Pieśń wieczorna | Evening Song

śł. | words by Władysław Syrokomla

Powiedzcie mi | Tell me

śł. anonim | words by anonymous author

Znasz-li ten kraj | Know'st thou the Land

śł. | words by Adam Mickiewicz (za | after Johann Wolfgang von Goethe)

Przerwa | Intermission

Karol Szymanowski (1882–1937)

Trzy fragmenty z poematów Jana Kasprowicza op. 5

Three Fragments from Poems by Jan Kasprowicz, Op. 5

1. *Święty Boże | Holy God*

2. *Jestem i płaczę | I am and I am in Tears*

3. *Moja pieśń wieczorna | My Evening Song*

Izabela Matuła – sopran | soprano

Krzysztof Książek – fortepian | piano

Izabela Matuła

Ukończyła studia wokально-aktorskie w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie; studiowała również teorię muzyki, kompozycję i dyrygenturę. Uczestniczyła w licznych kursach wokalnych i mistrzowskich. Po zakończeniu studiów kontynuowała naukę śpiewu u Neila Semera w Nowym Jorku, a obecnie doskonali swoje umiejętności wokalne pod okiem Dariusza Grabowskiego. Laureatka wielu międzynarodowych konkursów wokalnych, takich jak: Deutsches Lied Wettbewerb–Sommerakademie Prague–Budapest–Wien (I nagroda), Międzynarodowy Konkurs Sztuki Wokalnej im. Ady Sari (II nagroda), Oper Schloss Laubach (I nagroda) oraz Wilhelm Stenhammar International Singing Competition (III nagroda). Jej szeroki repertuar sceniczny obejmuje główne partie sopranowe w operach włoskich, takich jak *Aida*, *Trubadur* (Nationaltheater Mannheim; Landestheater Linz), Leonora w *Mocy przeznaczenia* (Opera we Frankfurcie, 2022; Teatr Wielki – Opera Narodowa, 2023), *Luisa Miller*, *Otello*, *Stiffelio*, *Bal maskowy* Verdiego, *Madame Butterfly* (Bayerische Staatsoper w Monachium), *Siostra Angelica*, *Tosca* (m.in. Deutsche Oper am Rhein w Düsseldorfie), Liù w *Turandot*, Mimi w *Cyganerii* (ABAO Bilbao Opera) Pucciniego, *Medea* Cherubiniego (Teatr Wielki – Opera Narodowa, 2024), *La Wally* Catalaniego (Theater an der Wien, 2021; produkcja zarejestrowana na DVD), a także role Mozartowskie, jak Hrabina w *Weselu Figara* czy Donna Elvira w *Don Giovannim*. Specjalizuje się również w repertuarze niemieckim i słowiańskim. W lutym 2025 roku zadebiutowała w tytułowej roli w *Lady Makbet Mceńskiego Powiatu* Szostakowicza w Deutsche Oper am Rhein w Düsseldorfie. Artystka często występuje także w repertuarze oratoryjnym.

Izabela Matuła graduated from the Voice and Drama Faculty at the Krzysztof Penderecki Academy of Music in Kraków, where she also pursued studies in music theory, composition, and conducting. She has participated in numerous vocal and masterclasses, continuing her vocal training with Neil Semer in New York and currently studying under Dariusz Grabowski. Winner of prizes at numerous international vocal competitions, she has been awarded First Prize at the Deutsches Lied Wettbewerb – Sommerakademie Prague–Budapest–Vienna, 2nd Prize at the Ada Sari International Vocal Art Competition, First Prize at Oper Schloss Laubach, and 3rd Prize at the Wilhelm Stenhammar International Singing Competition. Her extensive operatic repertoire includes leading soprano roles in Italian opera, such as *Aida* and *Il trovatore* (Nationaltheater Mannheim; Landestheater Linz), Leonora in *La forza del destino* (Oper Frankfurt, 2022; Teatr Wielki – Polish National Opera, 2023), *Luisa Miller*, *Otello*, *Stiffelio*, *Un ballo in maschera*, and *Madama Butterfly* (Bayerische Staatsoper, Munich). She has also performed *Suor Angelica* and *Tosca* (i.a. at Deutsche Oper am Rhein, Düsseldorf), Liù in *Turandot*, and Mimi in *La bohème* (ABAO Bilbao Opera). Her performances also include Cherubini's *Médée* (Teatr Wielki – Polish National Opera, 2024) and Catalani's *La Wally* (Theater an der Wien, 2021; DVD recording). She has portrayed Mozartian heroines such as the Countess in *Le nozze di Figaro* and Donna Elvira in *Don Giovanni*. She is an expert in German and Slavic repertoire. In February 2025, the artist made her debut in the title role of Shostakovich's *Lady Macbeth of Mtsensk* at Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf. Matuła also frequently performs oratorio repertoires.

Krzysztof Książek

Laureat III nagrody i nagrody specjalnej za najlepsze wykonanie mazurków w I Międzynarodowym Konkursie Chopinowskim na Instrumentach Historycznych (2018) oraz dwóch nagród pozaregulaminowych w XVII Międzynarodowym Konkursie im. Fryderyka Chopina w Warszawie (2015).

Występował na festiwalach w kraju i za granicą, m.in. na: Międzynarodowym Festiwalu Chopinowskim w Dusznikach-Zdroju, Festiwalu „Chopin i Jego Europa”, Festival Chopin à Paris, New Year Music Festival w Gstaad, Wielkanocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie. Koncertował w Europie, Afryce, Stanach Zjednoczonych i Azji.

Szeroki obszar muzycznych zainteresowań sytuuje go wśród najbardziej wszechstronnych artystów swojego pokolenia. Oprócz klasycznego kanonu dzieł sięga także po pozycje mniej znane i muzykę współczesną. Ważną część jego działalności stanowi muzyka kameralna. Razem z Agnieszką Zahaczewską-Książek współtworzy Książek Piano Duo, na stałe współpracuje także ze śpiewaczką i kompozytorką Agatą Zubel.

Nagrał trzy płyty z muzyką Fryderyka Chopina, w tym ostatnią w serii *The Real Chopin* Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina – na kopii warszawskiego fortepianu Fryderyka Chopina (Buchholtz; ok. 1825) – obejmującą również utwory Karola Kurpińskiego.

Absolwent Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy w klasie prof. Stefana Wojtasa. Obecnie kontynuuje podyplomowe studia u Arie Vardiego w Hochschule für Musik, Theater und Medien w Hanowerze. W 2014 roku został wyróżniony Stypendium Krystiana Zimmermana.

Krzysztof Książek jest reprezentowany przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena.

Winner of the 3rd Prize and the Special Prize for the Best Performance of the Mazurkas at the 1st International Chopin Competition on Historical Instruments (2018), and two non-statutory prizes of the 17th International Fryderyk Chopin Competition in Warsaw (2015).

He has performed at festivals in Poland and abroad, notably at the International Chopin Festival in Duszniki-Zdrój, the Chopin and His Europe Festival, Festival Chopin à Paris, New Year Music Festival in Gstaad, and the Ludwig van Beethoven Easter Festival in Warsaw. His concert engagements have taken him across Europe, Africa, the United States, and Asia.

Książek's broad range of musical interests position him among the most versatile artists of his generation. Besides the classical canon, he explores lesser-known works and contemporary music, while a significant part of his activities is devoted to chamber music. He and Agnieszka Zahaczewska-Książek are the Książek Piano Duo, and also works regularly with the singer and composer Agata Zubel.

Książek has recorded three CDs with the music of Fryderyk Chopin, including the latest title in *The Real Chopin* series published by the Chopin Institute, recorded on a replica of Chopin's Warsaw piano (Buchholtz; c. 1825), with Karol Kurpiński's works alongside Chopin's.

A graduate in the class of professor Stefan Wojtas of the Feliks Nowowiejski Academy of Music in Bydgoszcz, Książek is continuing his postgraduate studies with Arie Vardi at the Hochschule für Musik, Theater und Medien in Hanover. In 2014 he was awarded a scholarship from Krystian Zimerman.

Krzysztof Książek is represented by the Ludwig van Beethoven Association.

Pieśni Fryderyka Chopina (1810–1849) zostały wydane dopiero po jego śmierci, w 1859 roku pod redakcją Juliana Fontany. Cechuje je prostota, bezpretensjonalność i inspiracja polską muzyką ludową, ponadto kompozytor wykorzystywał w swoich pieśniach poezję polską autorów należących do tego samego pokolenia, w tym swoich znajomych i przyjaciół. Siedem wybranych pieśni z op. 74 cechuje różnorodna tematyka, charakter i sposób muzycznego opracowania tekstu. Znajdują się wśród nich pieśni zwrotkowe o sielankowym charakterze (*Życzenie*), elegijne – komponowane z dala od kraju w trudnym okresie Powstania Listopadowego (*Smutna rzeka*), refleksyjne – mierzące się z dramatem emigracji (*Leci liście z drzewa*), ale także o wydźwięku optymistycznym lub wręcz zalotnym (*Piosnka litewska, Śliczny chłopiec*). Szczególne miejsce zajmuje pieśń *Z gór, gdzie dźwigali* do słów Zygmunta Krasińskiego – tekstu pisanego stylem podniosłym, operującym językiem i obrazami Biblii. Jak wskazuje Mieczysław Tomaszewski, Chopin poszerzył w niej tekst poetycki powtarzając słowo „zapomnieni” w ostatnim zdaniu. Pieśń ta została opublikowana pod tytułem *Melodia*, a Józef Sikorski dostrzegając jej wyjątkowość pisał: „W tej muzyce Chopin podniósł się na wysokość samego siebie”.

29 pieśni w twórczości Mieczysława Karłowicza (1876–1909) powstało stosunkowo wcześniej, na przełomie lat 1895/1896, kiedy przebywał on na studiach kompozytorskich w Berlinie. Karłowicz komponował pieśni do wierszy uznanych poetów: romantycznych (Zygmunta Krasińskiego, Juliusza Słowackiego) i pozytywistycznych (Marii Konopnickiej, Adama Asnyka), ale najczęściej sięgał do tekstów Kazimierza Przerwy-Tetmajera pochodzących z wydanego w 1894 roku tomu *Poezji. Seria II*. Jedną z pieśni, *Pod jaworem*, powstała do tekstu ludowego. Wybór wierszy Przerwy-Tetmajera dokonany przez kompozytora był przemyślany: znalazły się wśród nich jedynie utwory o stroficznej budowie, przede wszystkim wybrane fragmenty cyklu *Preludia (Idzie na pola, Smutną jest dusza moja, Pamiętam ciche jasne, złote dni, W wieczorną ciszę)*. W przypadku pieśni *Mów do mnie jeszcze* wiersz o takim incipicie znalazł się w *Tetmajerowskiej II Serii*, jednak poza ogólną budową (dwie strofy z anaforą) różni się od tekstu utworu Karłowicza (następująca po anaforze część wiersza brzmi: „za taką rozmową tęskniłem lata”, natomiast w pieśni: „z oddali, z oddali”). Wspólnym mianownikiem dla obu twórców była atmosfera przygnębienia, smutku, poczucie samotności i wiecznej tęsknoty. Tomasz Baranowski pisze, że pierwszoplanowym wątkiem w twórczości kompozytora jest „topos niespełnionej lub tylko wyobrażonej miłości, kojarzonej – zgodnie z młodopolską wizją świata – ze śmiercią przynoszącą urzeczywistnienie marzeń lub wyzwolenie od ich brzemienia. Owa

smutna miłość ma w pieśniach Karłowicza różne oblicza – przynosi wspomnienie uczucia (*Przed nocą wieczną, Z erotyków*), jego oczekiwanie (*Pod jaworem*) i wreszcie – najbardziej bolesny – żal po stracie ukochanej osoby (*Mów do mnie jeszcze*). Pieśni twórcy mają budowę zarówno zwrotkową, jak i przekomponowaną i charakteryzują się obecnością kulminacji wyrazowej w zakończeniu utworu.

Spuścizna pieśniowa Stanisława Moniuszki obejmuje ponad 300 utworów solowych. Podstawową ideą przyświecającą kompozytorowi było stworzenie pieśni narodowych, które mogłyby zająć ważne miejsce w życiu codziennym Polaków. W jednym z listów pisał: „Jeśli kocham pracę, to ją kocham jako uczciwy środek przyczynku dla kraju”. Jak obserwuje Magdalena Chrenkoff, mając świadomość niskiego poziomu kultury muzycznej w warunkach zaborów, Moniuszko przyjął koncepcję śpiewników domowych: „zbiorów pieśni przeznaczonych do wykonywania przez nieuczonych miłośników, uprawiających muzykę tylko dla przyjemności własnej lub najbliższego otoczenia”. Pragnął on przez „pomnożenie repertorium śpiewów krajowych” wypełnić „przestronnie pusty katalog muzyki naszej narodowej”. Nazwa *Śpiewnik domowy* miała świadczyć o przeznaczeniu pieśni do użytku domowego – dla każdego i na różne okoliczności codziennego życia. Witold Rudziński pisał, że pieśni te miały też odpowiadać różnorodnym nastrojom i potrzebom serca, dlatego uderza tak bogata ich różnorodność. Wedle słów samego kompozytora zawartych w „Prospekcie” do wydania I zeszytu *Śpiewników domowych*: „Wiersze starałem się wybierać z najlepszych naszych poetów”, a szczególne miejsce wśród nich zajmował Adam Mickiewicz. Pisał również: „Mylne mniemanie, że do dobrej poezji ciężko jest pisać muzykę, że zuchwałością jest porwać się z muzyką do pięknej poezji. Mnie przynajmniej zdaje się, że każdy dobry wiersz przynosi z sobą gotową melodię, a umiejący ją *podstuchać* i przelać na papier jedną sobie nazwanie szczęśliwego kompozytora wtenczas, gdy niczym innym, jak tylko tłumaczem tekstu w muzycznym języku nazwać by się powinien”. W kolejnych zeszytach *Śpiewników domowych* Moniuszko uprościł środki kompozytorskie posługując się m.in. ilustracją dźwiękową (*Prząśniczka* i akompaniament przypominający terkot kołowrotka). Pieśń *Znaszli ten kraj* miała ukoronowaniem trzeciego zeszytu *Śpiewników*, jednak została opublikowana dopiero w 1855 roku w Wilnie w czwartym zeszycie serii. Za podstawę posłużył kompozytorowi tekst *Do H***. Wezwanie do Neapolu* Adama Mickiewicza, będący parafrazą pieśni Mignon *Kennst du das Land?* z cyklu *Aus Wilhelm Meister* Johanna Wolfganga Goethego. Ponieważ podmiot liryczny wiersza wspomina chwile spędzone w ukochanej w Italii, Moniuszko nadał utworowi formę barkaroli, pieśni włoskich gondolierów.

Cykl pieśni *Trzy fragmenty z poematów Jana Kasprowicza* na głos i fortepian op. 5 Karola Szymanowskiego (1882–1937) powstał w 1902 roku. Jako tekst posłużyły kompozytorowi fragmenty wierszy Kasprowicza pochodzące z jego najnowszego wówczas zbioru poetyckiego *Ginącemu światu*, wydanego ponownie w 1921 roku wraz ze zbiorem *Salve Regina* pod tytułem *Hymny*. Nazwą *Hymny* określane jest też cykl Szymanowskiego, wydany po raz pierwszy dopiero w 1928 roku i opatrzone dedykacją „Pamięci Wielkiego Poety Jana Kasprowicza”. Wiersze poety były dla Szymanowskiego „objawieniem wielkiej poezji”. Obecna jest w nich typowo młodopolska dekadencja, pełna symboliki i przeplatająca się z elementami ludowej religijności. Małgorzata Janicka-Słysz zauważa, że dzieło to wpisuje się w pierwszą fazę twórczości Szymanowskiego, którą określa jako „Poszukiwania” – to zarówno wpisanie się w polską tradycję, w której ogromną rolę odgrywał dwór w Tymoszwówce jako „oaza kultury rodzimej i wielkiej klasyki muzycznej”, jak i w fazę poromantyczną, zorientowaną w stronę europejskiego ekspresjonizmu.

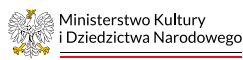
Cykl składa się z trzech pieśni: *Święty Boże, Jestem i płaczę* oraz *Moja pieśń wieczorna*. W pierwszej z nich kompozytor sięgnął do melodii starej polskiej pieśni religijnej o tym samym tytule. Cytat ten pojawia się wielokrotnie w odmiennych harmonizacjach. W drugiej pieśni obecne są motywy zakazanej przez władze rosyjskie patriotycznej pieśni Józefa Nikorowicza i Kornela Ujejskiego *Z dymem pożarów*. W zakończeniu Szymanowski ponownie przywołuje frazę *Święty Boże*, która towarzyszy zawołaniu „Zmiłuj się nad nami!”. W pieśni trzeciej do głosu dochodzi stylizacja muzyki ludowej – rytm mazurkowy, modalizacja, puste kwinty, nuta pedałowa. Sam Szymanowski pieśni z opusu 5. nazywał „śpiewami” i zanotował po ich powstaniu: „Są to rzeczy pisane już kilka lat temu, pomimo to jednak i pomimo, że w ogólnych pojęciach o twórczości muzycznej posunąłem się w ostatnich latach w zupełnie innym kierunku, przywiązuję do tych rzeczy wielką wagę, nie tylko subiektywnie jako do charakterystycznego objawu mojego rozwoju, ale poniekąd i obiektywnie. Mam przekonanie (nie wiem, czy słuszne), że o ile pierwiastek *par excellence* twórczy – intuicyjny można brać niezależnie od środków (technicznych) wyrazu, to ów pierwiastek u mnie objawił się najsilniej i najbezpośredniej w tych właśnie utworach”.

Iwona Sowińska-Fruhtrunk

Noty biograficzne wykonawców na podstawie dostarczonych materiałów.

Fotograficy: Bruno Fidrych, Karpati&Zarewicz, Archiwum Stowarzyszenia im. LvB.

© 2025, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

PARTNER GŁÓWNY

MECENAS

PARTNER

